

Perusopetuksen
opetussuunnitelman
muutokset 1.8.2020
alkaen, luku 6

OPPILAAN OPPIMISEN JA OSAAMISEN

- paikallisesti
päättävät asiat

ARVIOINTI PERUSOPET UKSESSA

PIRKKALA

SISÄLLYS

Arvioinnin käytänteet ja yhteistyön muodot.....	3
Arvioinnista tiedottamisen muodot.....	3
Vuosiluokat 1-6.....	3
Vuosiluokat 7-9.....	4
Käyttötymisen arvioinnin tavoitteet ja käytännöt.....	4
Vuosiluokat 1-9.....	5
Valinnaisten aineiden arviointi.....	5
Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi ja todistukset.....	5
Opinnoissa etenemisen, luokalta siirtymisen ja luokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt.....	6
Erityinen tutkinto.....	6

ARVIOINNIN KÄYTÄNTEET JA YHTEISTYÖN MUODOT

Lukukausittain / jaksoittain määritellään kussakin oppiaineessa arvioinnin kokonaisuuteen vaikuttavat asiat. Tällä tavoin varmistetaan, että oppilas ja huoltaja ovat tietoisia sanallisen arvion tai arvosanan muodostumisen perusteista. Arviointi perustuu tietojen ja taitojen monipuoliseen osoittamiseen. Arvioinnin on oltava jatkuvaa, kannustavaa ja oppimista edistävää.

Vuosiluokilla 1-6 joulukuussa järjestetään kaikille oppilaille arviointikeskustelu, johon osallistuvat oppilas, huoltaja(t) ja luokanopettaja. Arviointikeskustelua ohjaa sitä varten laadittu sähköinen lomake. Keskustelu mitoitetaan vähintään 20 minuutin mittaiseksi. Arviointikeskustelujen käytänteet kullekin lukuvuodelle hyväksytään koulukohtaisissa toimintasuunnitelmissa.

Vuosiluokilla 7-9 oppilaat saavat jouluna välitodistuksen, missä he saavat arvioin tavoitteiden saavuttamisesta niiden oppiaineiden osalta, joita on joulukuun mennessä opiskeltu noin yksi vuosiviikkotunti. Vuosiluokilla 7-8 oppilaat saavat keväällä jaettavan lukuvuositodistuksen, missä oppilaat saavat kokonaisarvion koko lukuvuoden osalta kunkin oppiaineen tavoitteiden saavuttamisesta.

Vuosiluokalla 9 oppilaat saavat myös keväällä välitodistuksen, missä arvioidaan oppiaineiden tavoitteiden saavuttaminen 9. luokan kevätlukukauden osalta. Peruskoulun päättävät oppilaat saavat opintojensa päätteeksi päättötodistuksen, missä arvioidaan kaikki oppiaineet valtakunnallisten päättöarviointien kriteerien mukaisesti.

Itsearviointia ja vertaisarviointia käytetään säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Sen avulla oppilas harjoittelee ja kehittyy arvioimaan omaa oppimistaan.

ARVIOINNISTA TIEDOTTAMISEN MUODOT

Vuosiluokat 1-6

Oppilaalle

- Arvioinnin yleiset periaatteet esitellään oppilaille lukuvuoden alkaessa.
- Tavoitteet ja arvioinnin kriteerit esitellään oppilaille opintojaksojen, projektien ja muiden kokonaisuuksien aluksi.
- Oppiainekohtaisten tavoitteiden ja niiden saavuttamisen havainnollistamiseksi voidaan käyttää tavoitetaulukoita, arviointikansioita tms.
- Oppilaalle annetaan palautetta suullisesti tai Wilman tuntimerkinnöin työskentelyn sujumisesta ja opinnoissa edistymisestä. Oppilas harjoittelee näiden taitojen arvioimista myös itsearviointina ja vertaisarviointina.

Huoltajalle

- Arviointikäytänteistä kerrotaan vanhempainilloissa ja arviointikeskusteluissa.
- Kokeista, arvioitavista projekteista ja töistä ilmoitetaan etukäteen esim. viikkotiedotteessa tai Wilmassa.
- Kokeiden ym. arvioitavien suoritusten arvosanat/arvioinnit merkitään Wilmaan tai ne lähetetään kotiin nähtäviksi ja allekirjoitettaviksi.
- Tarvittaessa suunnitellaan oppilaskohtaiset käytännöt opetusta ja arviointia koskien.

Vuosiluokat 7-9

Oppilaalle

- Tavoitteet ja arvioinnin kriteerit esitellään oppilaille opintojaksojen, projektien ja muiden kokonaisuuksien aluksi.
- Kokeiden ym. arvioitavien suoritusten arvosanat/ arvioinnit merkitään Wilmaan.
- Oppilaalle annetaan palautetta oppimisesta ja muusta toiminnasta myös suullisesti ja erilaisia Wilma-merkintöjä hyödyntäen.
- Tarvittaessa arvioinnista ja tavoitteiden asettelusta keskustellaan oppilaan kanssa erikseen.

Huoltajalle

- Huoltajat saavat tietoa oppilaan edistymisestä Wilmaan merkittävien koe- ja testitulosten kautta.
- Oppilaat saavat lukuvuoden aikana välitodistuksen.
- Lukuvuoden aikana huoltajilla on mahdollisuus osallistua vanhempainiltoihin ja ns. OHO-keskusteluun, missä oppilas, huoltaja ja luokanvalvoja keskustelevat oppilaan koulutyön sujumisesta ja asettavat yhdessä oppimisen ja toiminnan tavoitteita.
- Tarvittaessa huoltajan kanssa keskustellaan tarkemmin opetuksen järjestämisestä ja arvioinnista.

KÄYTTÄYTYMISEN ARVIOINNIN TAVOITTEET JA KÄYTÄNNÖT

Käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettaminen on osa koulun kasvatustehtävää. Oppilaita ohjataan ottamaan huomioon muut ihmiset ja ympäristö sekä noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä. Oppilaille opetetaan koulun erilaisissa vuorovaikutustilanteissa asiallista tilannetietoista käyttäytymistä ja hyviä tapoja. Opetussuunnitelman perusteiden pohjalta on laadittu seuraavat käyttäytymistä ohjaavat tavoitteet:

Muiden ihmisten huomioonottaminen

T1 Oppilas ylläpitää työrauhaa.

T2 Oppilas ylläpitää kannustavaa ja myönteistä ilmapiiriä.

T3 Oppilas noudattaa hyviä käytöstapoja.

Ympäristön huomioonottaminen

T4 Oppilas huolehtii ympäristöstään ja noudattaa yleistä siisteyttä.

T5 Oppilas huolehtii yhteisestä omaisuudesta.

Työn arvostaminen

T6 Oppilas osaa arvostaa omaa työtään.

T7 Oppilas osaa huomioda myönteisesti toisten työtä ja työn tuloksia.

Sääntöjen noudattaminen

T8 Oppilas noudattaa annettuja sääntöjä ja ohjeita.

Vuosiluokilla 1-2 käyttäytymisen arviointi annetaan sanallisena lukuvuositodistuksen yhteydessä erillisellä liitteellä. Käyttäytymisen itsearviointia käytetään apuna lukuvuoden aikaisen käyttäytymisen arvioinnissa ja ohjaamisessa.

Vuosiluokilla 3-6 käyttäytyminen arvioidaan numeerisesti lukuvuositodistuksessa. Lisäksi käyttäytymisen itsearviointia käytetään apuna lukuvuoden aikaisen käyttäytymisen arvioinnissa ja ohjaamisessa.

Vuosiluokilla 7-9 käyttäytymisen numeroarvosana merkitään välitodistukseen ja lukuvuositodistukseen. Lisäksi käyttäytymisen itsearviointia käytetään apuna lukuvuoden

aikaisen käyttäytymisen arvioinnissa ja ohjaamisessa. Päätötodistukseen ei merkitä käyttäytymisen arvosanaa. Käyttäytymisen arvioinnissa huomioidaan oppilaan ikäkausi.

Vuosiluokat 1-9

Hyvä käyttäytyminen (8)

- Oppilas noudattaa annettuja sääntöjä ja ohjeita.
- Oppilas suhtautuu myönteisesti opiskeluun ja antaa työrauhan oppitunneilla.
- Oppilas noudattaa hyviä käytöstapoja. Oppilas ylläpitää yleistä siisteyttä ja huolehtii omasta ja yhteisestä omaisuudesta.
- Oppilas osaa arvostaa omaa ja muiden työtä.

Kohtalainen käyttäytyminen (6)

- Oppilas rikkoo toistuvasti annettuja sääntöjä ja ohjeita.
- Oppilas häiritsee usein oppitunteja ja muiden oppilaiden työskentelyä.
- Oppilas ei ohjauksesta huolimatta noudata hyviä käytöstapoja. Oppilas ei huolehdi omasta eikä yhteisestä omaisuudesta.
- Oppilas väheksyy omaa ja muiden työtä.

VALINNAISTEN AINEIDEN ARVIOINTI

Valinnaisten aineiden arviointi perustuu yhteisten oppiaineiden tavoin niille asetettuihin tavoitteisiin. Kuntakohtaisesti on määritetty oppiaineittain joka vuosiluokalle (4-9) hyvän ja kohtalaisen osaamisen kriteerit, jotka on laadittu noudattaen valtakunnallisia ja seudullisia arvioinnin periaatteita.

8. ja 9. vuosiluokalla oppilaiden on valittava molempina vuosina taito- ja taideaineita vähintään 2 vuosiviikkotuntia. Ne arvioidaan osana kyseisen oppiaineen yhteistä oppimäärää (niistä ei anneta omaa arvosanaa). Jos oppilas opiskelee pakollisen taito- ja taideaineen valinnaisuuden lisäksi muita taito- ja taideaineita valinnaisena, annetaan näistä hänelle erillinen arvosana kunnallisesti laadittujen arviointikriteerien pohjalta.

Vuosiluokilla 4-9 yhden vuosiviikkotunnin mittaiset valinnaisaineet arvioidaan merkinnällä hyväksytty tai hylätty.

LUKUVUODEN PÄÄTTEEKSI TEHTÄVÄ ARVIOINTI JA TODISTUKSET

Opintojen aikainen arviointi on kuvattu arviointitaulukkoon (liitemateriaali). Taulukosta käy ilmi, milloin ja missä muodossa virallinen arviointipalaute ja todistukset annetaan. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on kokonaisarvio oppilaan koko lukuvuoden edistymisestä ja suoriutumisesta. Oppilaille annetaan lukuvuositolustus, jossa on arvioitu kaikki vuosiluokan aikana opiskellut oppiaineet ja opintokokonaisuudet. Lukuvuositolustukseen sisältyy myös käyttäytymisen arviointi. Käytettävät todistusohjeet löytyvät liitemateriaalista.

Vuosiluokkien 1-2 opetuksessa eli alkuopetuksessa oppiminen nähdään selkeänä jatkumona ja arviointi ajatellaan kokonaisuutena ottaen huomioon molemmille vuosiluokille erikseen asetetut tavoitteet ja arviointiperusteet. Vuosiluokkien 1-2 lukuvuositolustus sisältää samat arvioitavat asiat. Vuosiluokkien 1-2 oppiaineiden arviointi on sanallista, mikä mahdollistaa tarkemman palautteen antamisen eri oppiaineista.

Vuosiluokalla 3 arvioidaan lukuaineet ja käyttäytyminen numeerisesti sekä taito- ja taideaineet sanallisesti.

Vuosiluokilla 4-9 kaikki oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeerisesti.

OPINNOISSA ETENEMISEN, LUOKALTA SIIRTYMISEN JA LUOKALLE JÄTTÄMISEN PERIAATTEET JA KÄYTÄNNÖT

Oppilaat etenevät opinnoissaan pääsääntöisesti vuosiluokittain. Jos oppilaalle on tulossa jossakin oppiaineessa hylätty suoritus, varataan hänelle tilaisuus suorittaa aineen oppimäärä hyväksytysti vielä lukuvuoden kestäessä. Tällöin suoritusajankohdasta sovitaan opettajan, oppilaan ja tarvittaessa huoltajan kesken. Jos oppilas osallistuu lukuvuoden työskentelyyn kestäessä hylätyn arvosanan korotukseen, ja saa suorituksestaan edelleen hylätyn arvosanan, varataan hänelle toinen korotusmahdollisuus kesäkuussa koulutyön päätyttyä erikseen määrättynä ajankohtana.

Mikäli oppilas ei ole korotusmahdollisuuksista huolimatta saanut hyväksytyä arvosanaa kyseisestä oppimäärästä, oppilas voidaan jättää luokalle. Luokalle jättämisen keskeinen peruste on se, että oppilas ei omaa riittäviä tietoja ja taitoja selviytyäkseen seuraavan vuosiluokan oppimäärästä. Vuosiluokalle jättämisestä päättää rehtori perusopetusasetuksen mukaisesti.

Oman opinto-ohjelman mukaan etenemistä käytetään yksittäisissä tapauksissa rehtorin päätöksen mukaisesti. Tällöin oppilaalle laaditaan oma henkilökohtainen oppimissuunnitelma.

ERITYINEN TUTKINTO

Erityiseen tutkintoon voivat osallistua ne kotiopetuksessa olevat lapset ja nuoret, joiden oppivelvollisuudenedistymisestä vastaavat heidän huoltajansa. Tällöin huoltaja pyytää kirjallisesti kotiopetuksessa olevalle oppilaalle opinnoistaan perusopetuksen todistusta vastaavan todistuksen, jossa todetaan suoritettut opinnot.

Jos huoltaja haluaa, että hänen lapsensa saa todistuksen oppimäärän suorittamisesta tai osittain suoritettusta oppimäärästä tai perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta, tällöin oppilas osallistuu osaamisen arviointiin suorittamalla kokeita sekä erilaisia suullisia ja kirjallisia näyttöjä osaamisestaan oppiaineiden opettajan antaman ohjeen mukaan. Tilaisuus osaamisen näyttämiseen järjestetään lukuvuoden lopussa. Tutkinnossa tutkiva opettaja arvioi osaamisen tason suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain määriteltäviin tavoitteisiin ja arviointiperusteisiin.

Erityisen tutkinnon järjestelyistä ja tutkivan opettajan nimeämisestä vastaa rehtori.